



**Силабус курсу**  
**Управління міжнародною конкурентоспроможністю**

**Ступінь вищої освіти – магістр**  
**Спеціальність – 051 Економіка**  
**Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»**

**Рік навчання: I, Семестр: II**

**Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська**

**Керівник курсу**

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу та менеджменту ІФННІМ ЗУНУ  
**Романчукевич Мар'яна Йосипівна**

**Контактна інформація** [baranr32@gmail.com](mailto:baranr32@gmail.com), +380673442529

**Опис дисципліни**

Метою вивчення дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

Завданнями дисципліни є вивчення основних понять конкуренції, конкурентного статусу підприємства та чинників формування його конкурентоспроможності на основі побудови, вибору та впровадження конкурентних стратегій.

В результаті вивчення курсу «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» студенти повинні: розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності; обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень; приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень; визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів; обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики; розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем; вміти здійснювати аналіз позиції організації (підприємства) у конкурентному середовищі; проводити діагностику та ревізію поточної конкурентної стратегії; здійснювати аналіз конкурентних переваг, якими володіє організація, та визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для підвищення конкурентоспроможності.

**Структура курсу**

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
6/2	1. Конкуренція як системоутворюючий елемент ринкової економіки. Сутність конкуренції та міжнародної конкуренції, її роль у ринковій економіці. Поняття конкурентоспроможності, основні принципи міжнародної конкурентоспроможності. Розвиток теорії конкурентних переваг. Оцінювання інтенсивності конкуренції. Трансформація відносин конкуренції у суспільстві, яке базується на знаннях.	Розуміти сутність конкуренції та міжнародної конкуренції, її роль у ринковій економіці. Знати основні поняття конкурентоспроможності, принципи міжнародної конкурентоспроможності, підходи до оцінювання інтенсивності конкуренції. Розуміти особливості трансформації відносин конкуренції у суспільстві, яке базується на знаннях.	Індивідуальні завдання, вправи, тести, ситуаційні завдання
6/4	2. Методологічні засади управління	Розуміти особливості	Індивідуальні

	<p>конкурентоспроможністю. Конкурентоспроможність на макро-, мезо- та мікрорівнях. Поняття конкурентоспроможності підприємства. Конкурентоспроможність підприємства як об'єкт оцінювання, прогнозування, управління. Чинники формування та принципи управління конкурентоспроможністю підприємства. Модель управління конкурентоспроможністю підприємства. Користувачі інформації про конкурентоспроможність підприємства.</p>	<p>конкурентоспроможності на макро-, мезо- та макрорівнях, поняття конкурентоспроможності підприємства як об'єкту оцінювання, прогнозування, управління. Знати чинники формування та принципи управління конкурентоспроможністю підприємства. Розуміти модель управління конкурентоспроможністю підприємства та бачення користувачів інформації про конкурентоспроможність підприємства.</p>	<p>завдання, тести, ситуаційні та розрахункові задачі</p>
6/4	<p>3. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності. Поле міжнародних конкурентних стратегій. Типізація стратегій міжнародної конкурентоспроможності. Конкурентні стратегії в сфері масового виробництва. Конкурентні переваги вузької спеціалізації. Корпоративні стратегії диверсифікації. Конкурентні стратегії у сфері малого бізнесу. Конкурентні інноваційні стратегії. Методики розробки та оцінки ефективності стратегій міжнародної конкурентоспроможності.</p>	<p>Знати основні стратегії міжнародної конкурентоспроможності та розуміти поле міжнародних конкурентних стратегій. Вміти проводити типізацію стратегій міжнародної конкурентоспроможності. Вміти формувати конкурентні стратегії в сфері масового виробництва. Знати особливості конкурентних переваг вузької спеціалізації, а також корпоративні стратегії диверсифікації та конкурентні стратегії у сфері малого бізнесу і конкурентні інноваційні стратегії. Вміти використовувати методики розробки та оцінки ефективності стратегій міжнародної конкурентоспроможності.</p>	<p>Індивідуальні завдання, тести, ситуаційні та розрахункові задачі</p>
6/2	<p>4. Конкурентоспроможність українських підприємств (організацій) на міжнародних ринках. Модифікація форм і методів конкуренції у трансформаційний період. Стратегії українських підприємств на міжнародних ринках. Проблема інтернаціоналізації української економіки. Формування внутрішніх і зовнішніх умов міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств (організацій). Міжнародні перспективи реалізації національних конкурентних переваг.</p>	<p>Знати особливості конкурентоспроможності українських підприємств та їх стратегії на міжнародних ринках. Знати основні проблеми інтернаціоналізації української економіки. Знати особливості формування внутрішніх і зовнішніх умов міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств, а також міжнародні перспективи реалізації національних конкурентних переваг.</p>	<p>Індивідуальні завдання, тести, ситуаційні та розрахункові задачі</p>
6/3	<p>5. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Сутність та причини (стимули) економічного глобалізму. Джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності. Перешкоди на шляху глобальної конкуренції. Розробка та запровадження глобальної стратегії корпорацій. Конкуренція в глобальних галузях. Сутність та причини (стимули) економічного глобалізму. Джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності. Перешкоди на шляху глобальної конкуренції. Розробка та запровадження глобальної стратегії корпорацій. Конкуренція в глобальних галузях.</p>	<p>Розуміти сутність та причини економічного глобалізму. Знати джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності, а також перешкоди на шляху глобальної конкуренції. Знати основи розробки та запровадження глобальної стратегії корпорацій. Розуміти сутність та причини (стимули) економічного глобалізму. Знати джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності, а також перешкоди на шляху глобальної конкуренції. Знати основи розробки та запровадження глобальної стратегії корпорацій.</p>	<p>Індивідуальні завдання, тести, ситуаційні та розрахункові задачі</p>

## Літературні джерела

### ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про антимонопольний комітет України»: за станом на 18 трав. 2007 р. К.: Парлам. вид-во. 2007. 41с.
2. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06. 1996. Дата оновлення: 27.04. 2004. К.: Ін Юре. 2004. 12 с.
3. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 14.10. 2005. К.: Парлам. вид-во, 2005. 51 с.
4. Андросова Т.В., Чернишова Л. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навчальний посібник у структурно-логічних схемах. Х. : ХДУХТ, 2019. 202 с.
5. Дунська А. Р. Управління міжнародною конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств на інноваційній основі. Актуальні проблеми економіки. 2012. №7. С. 104-109.
6. Зборовська Ю. Л. Формування системи управління міжнародною конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств в умовах глобалізації. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. №5. С. 47-50.
7. Іванов Ю. Б. Управління конкурентоспроможністю підприємства: підруч. для вищ. навч. закл. Харків : ІНЖЕК, 2010. 319 с.
8. Мельничук Л. С., Хізніченко О. О. Шляхи підвищення конкурентоспроможності українських підприємств. Вісник ЧНУ імені Петра Могили. 2016. №263. С. 102-105.
9. Пермінова С. О., Романко Є. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю як фактор успіху сучасного підприємства. Молодий вчений. 2016. №2. С. 70-74.
10. Пермінова С. О., Савицька О. М. Підвищення конкурентоспроможності підприємств в контексті їх стратегічного розвитку. Ефективна економіка. 2018. №1. С. 1-9.
11. П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник. К. : Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с.
12. Синиця С.М., Гринів Л. В., Крупа О. М. Управління конкурентоспроможністю підприємств: навч. посіб. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 407 с.
13. Стройко Т. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навчальний посібник. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2023. 278 с.
14. Тараненко А. І., Уханова І. О. Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності промислових підприємств України в умовах глобалізації. Вісник ОНЕУ. 2017. №9. С. 1-3.

### Додаткова:

15. Вергун В. А., Ступницький О.І. Іноземні інвестиції: офшорні зони та їх інституції в міжнародному бізнесі: навч. посіб. К. : Київ. ун-т, 2012. 415 с.
16. Гамов М. С., Шнирков О.І. Регіональна конкурентоспроможність економіки України: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНТУ, 2011. 292 с.
17. Рамберг Я. Міжнародні комерційні трансакції: пер. з англ. К. : ЗЕД, 2012. 624 с.
18. Бех К. Роль міжнародних інтеграційних об'єднань у сучасному міжнародному бізнесі. Актуальні проблеми міжнародних відносин. К., 2011. Вип. 98, ч. 2. С. 70–72.
19. Василенко В. М. Досвід інноваційного менеджменту як невід'ємної складової інтелектуального капіталу в міжнародному бізнесі. Вісник Академії митної служби України. Серія "Економіка". Д., 2010. № 1. С. 147–154.
20. Вишняк Л. Розвиток міжнародного бізнесу в Україні в умовах глобальної фінансової кризи. Актуальні проблеми міжнародних відносин. К., 2011. Вип. 98, ч. 2. С. 78–79.
21. Воловодюк С. С. Вплив державних інституцій на формування конкурентоспроможності вітчизняного виробника. Економіка, фінанси, право. 2013. № 8. С. 27–30.
22. Зайцев В. Є. Забезпечення економічної безпеки держави в умовах інтенсифікації конкурентної боротьби на світових ринках. Вісник Академії митної служби України. Серія "Економіка". Д., 2010. № 1. С. 78–85.
23. Колесник Ю. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств. Економіка, фінанси, право. 2010. № 5. С. 3–8.
24. Кулішов В. В. Дослідження сучасної світової глобалізації в економічних процесах. Вища школа. 2011. № 9. С. 92–100.
25. Пилипенко Ю. І. Стратегія зовнішньоекономічної політики України в умовах глобалізації. Вісник Академії митної служби України. Д., 2012. № 1. С. 52–57.
26. Присяжнюк Д. О., Мельник Ю. В. Вплив конкурентних переваг на конкурентоспроможність підприємства. Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід : тези доповідей XI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 91-92.
27. Токменко В. Вплив ГАТТ/СОТ на сучасний розвиток міжнародного бізнесу. Актуальні проблеми міжнародних відносин. К., 2010. Вип. 88, ч. 1. С. 221–222.

28. Трушенко О. М. Конкурентоспроможність країни в умовах економічної глобалізації. Вісник Академії митної служби України. Серія "Економіка". Д., 2010. № 1. С. 96–102.

### Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

### Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)	Разом
30%	40%	30%	100%
1. Опитування під час заняття (теми 1-2 по 1-10 балів) = максимум 20 балів 2. Письмова робота = 80 балів	Письмова робота (теми 1-5 по 20 балів) = 100 балів	1. Написання КПІЗ = 70 балів 2. Захист КПІЗ = 30 балів	

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом